

безпеки в сфері управління венчурними інвестиціями.

Ключевые слова: інвестиції, венчурна інвестиційна діяльність, венчурний капітал, управління венчурними інвестиціями, організація управління венчурними інвестиціями.

Zamlynsky V.

MANAGEMENT OF VENTURE CAPITAL INVESTMENT AT THE ENTERPRISE LEVEL: INSTITUTIONAL-OBJECTIVE APPROACH

The aim of this study is to search for opportunities to address facility management issues of venture investment at the enterprise level. Methods: induction, deduction, analysis, synthesis, systematic approach. It has been found during the study that implementation of the Strategy for Sustainable Development "Ukraine-2020" in part of the existing state priorities of innovation development of economy is hampered by the fact that when there is significant demand for venture capital investments, there is an unsatisfactory state of preparation of investment projects, combined with a weak financial literacy of investments initiators. These problems are due to the novelty of the practice of obtaining venture capital investments for national enterprises, which leads to the emergence of venture capital management challenges. To activate the investment process, venture capital management objects have been identified, information on which allows taking effective management decisions. The scientific novelty of the study is formed approach to the venture capital management theory based on evidence that the management of venture capital investment activity should take place taking into account the principles of completeness and accuracy of information support of management decision-making in areas of venture investing activities, stages and forms of financing; integrated management based on the differentiation of information data about the objects of investment according to centers of costs and funding sources; periodicity of analytical data on investment objects for management decisions. The practical application of these principles is to offer institutional-object approach to the organization and implementation of control, taking into account the extent of coverage of the management process of the objects of investment to achieve the investment objectives of the subjects in terms of improved management of venture investing. It is promising to study the feasibility of establishing an economic security in the field of venture capital investment management.

Keywords: investment, venture investment, venture capital, venture capital management, organization management of venture capital.

Одержано 08.02.2016 р.

УДК 005.936.3

Засадний Богдан Андрійович,
к.е.н., доцент, докторант кафедри обліку та аудиту,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

СОЦІАЛЬНІ ПРИНЦИПИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

В сучасних умовах здійснення підприємницької діяльності одночасно з досягненням високих економічних результатів важливого значення набуває забезпечення соціального ефекту, що сприяє підвищенню рівня соціального забезпечення суспільства. Тому застосування соціальних принципів в управлінні підприємницькою діяльністю та поширення практики соціальної відповідальності бізнесу в сучасних умовах розвитку економіки України має важливе значення та потребує особливої уваги. Мета статті полягає у розкритті сутності соціальних принципів управління підприємницькою діяльністю та їх практичному застосуванні для підвищення соціальної відповідальності бізнесу в сучасних умовах господарювання. Методологічною базою підготовки та написання статті стали загальнонаукові методи пізнання наукової реальності, що пов'язана із складними процесами функціонування системи управління підприємницькою діяльністю в сучасних умовах господарювання, а саме: метод системного підходу, аналізу і синтезу, метод порівняння, індуктивно-дедуктивний підхід, історичний підхід, табличний метод тощо. У статті обґрунтовано застосування соціальних принципів в управлінні підприємницькою діяльністю та проаналізовано моделі соціальної відповідальності бізнесу і шляхи їх застосування в сучасних умовах розвитку економіки України. Правильне функціонування будь-якої системи залежить від принципів, які застосовуються в процесі управління цією системою і без яких вона не може виконувати своє призначення. Таким чином, соціальні принципи в системі управління підприємницькою діяльністю повинні займати одне з першочергових місць, оскільки метою здійснення підприємницької діяльності є не лише отримання прибутку, а й досягнення соціального ефекту, що сприятиме підвищенню соціального добробуту суспільства. Досягнення соціального ефекту в процесі управління підприємницькою діяльністю характеризує рівень соціальної відповідальності бізнесу, як морально-етичну відповідальність компанії за рівень якості

виробленої продукції, надання послуг (виконання робіт), а також створення гармонійного середовища для відносин між працівниками, партнерами, споживачами та суспільством і державою загалом у вирішенні соціальних проблем. Подальшого наукового обґрунтування вимагає вирішення питання щодо створення сприятливих організаційно-правових умов для стимулювання соціальної відповідальності бізнесу та її ефективної реалізації з використанням усього комплексу методів та механізмів.

Ключові слова: управління, підприємницька діяльність, система управління, принципи управління, соціальна відповідальність бізнесу.

ВСТУП

Постановка проблеми. Ефективна система управління підприємницькою діяльністю в умовах європейської інтеграції України повинна стати однією з важливих передумов підвищення соціально-економічного добробуту суспільства. Підприємницька діяльність – це самостійна, систематична, на власний ризик діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

В сучасних умовах здійснення підприємницької діяльності важливого значення набуває досягнення високих економічних результатів. Однак, досягнення соціальних результатів, що сприяє підвищенню рівня соціального забезпечення суспільства, має не менш важливе значення.

Досягнення позитивних результатів підприємницької діяльності перш за все залежить від принципів, на основі яких здійснюється управління цією діяльністю. Принципи, на основі яких здійснюється підприємницька діяльність визначені ст. 44 Господарського кодексу України. Проте, соціальні принципи управління підприємницькою діяльністю та соціальна відповідальність бізнесу перед суспільством законодавчо не визначені.

Таким чином, застосування соціальних принципів в управлінні підприємницькою діяльністю та поширення практики соціальної відповідальності бізнесу в сучасних умовах розвитку економіки України має важливе значення та потребує особливої уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що у наукових працях вітчизняних вчених приділяється недостатньо уваги питанням застосування соціальних принципів управління підприємницькою діяльністю та соціальної відповідальності бізнесу. Зокрема, зазначена проблематика розглядається у наукових працях Д. Баюри, Н. Тюріна, Н. Марущака, С. Радченко, В. Воробей, А. Данилюк, О. Грішнєвої.

Враховуючи актуальність вище зазначеної проблеми, виникає необхідність в подальшому науковому дослідженні питань соціальної відповідальності бізнесу та застосування соціальних принципів в управлінні підприємницькою діяльністю.

Мета статті (постановка завдання). Мета статті полягає в розкритті сутності соціальних принципів управління підприємницькою діяльністю та їх практичному застосуванні для підвищення соціальної відповідальності бізнесу в сучасних умовах господарювання.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Ефективне управління в умовах ринкових

відносин неможливо уявити без системи менеджменту як наукової концепції відносин між людьми з приводу планування, організації, мотивації та контролю виробничо-комерційної та фінансової діяльності підприємства.

Термін «управління» набагато ширший, ніж менеджмент, оскільки застосовується до різних видів людської діяльності (наприклад, управління літаком); до різних сфер діяльності (управління державою, управління природними ресурсами); управління структурними підрозділами (підрозділи в державних органах влади, на підприємствах тощо) [2].

Менеджмент слід розглядати як різновид управління діяльністю суб'єктів господарювання, які функціонують в умовах ринкової економіки та одним з основних об'єктів якого є кадровий потенціал. Проте, в останній час менеджмент почали застосовувати у сфері соціальних та політичних відносин.

Сутність поняття «менеджмент» визначається від англійського дієслова «to manage», що в перекладі на українську мову означає «управляти, уміти поводитися з чимось, справлятися, зуміти зробити щось, бути спроможним здійснити, виконати щось». Отже, менеджмент можна розглядати, як мистецтво управляти, здатність щось здійснювати, виконувати.

Зміст будь-якої науки глибоше розкривається через її принципи, функції, методи та предмет дослідження. Принципи менеджменту – це об'єктивно обґрунтовані правила поведінки менеджерів під час управління діяльністю підприємств. За допомогою принципів здійснюється реалізація методів управління діяльністю підприємства. Принципи менеджменту завжди є постійними та мають обов'язковий характер до виконання, а методи можуть змінюватися залежно від умов діяльності підприємства.

Принцип (від лат. *principium* – начало, основа) – це твердження, яке сприймається як головне, важливе, суттєве, неодмінне або, принаймні, бажане. У науці принципи – це загальні вимоги до побудови теорії, сформульовані як те первинне, що лежить в основі певної сукупності фактів. При характеристиці різноманітних систем принципи відображають ті суттєві характеристики, що відповідають за правильне функціонування системи, без яких вона не виконувала б свого призначення.

Вперше термін «принципи управління» ввів у теорію і практику управління Ф. Тейлор, котрий у 1911 році опублікував працю «Принципи наукового управління».

Також значний внесок у розвиток менеджменту, як науки, зробив американський інженер Г. Емерсон, котрий у 1912 році у своїй праці «Дванадцять принципів продуктивності» сформулював такі принципи: точно поставлені ідеали або цілі; здоровий глузд; компетентна консультація; дисципліна;

справедливе ставлення до персоналу; швидкий, надійний, повний, точний і постійний облік; диспетчеризація; норми і розкладки; нормалізація умов; нормування операцій; писані стандартні інструкції; винагорода за продуктивність [3].

Анрі Файоль у своїй праці «Загальне і промислове управління» сформулював 14 принципів адміністративного управління: розподіл праці; повноваження і відповідальність; дисципліна; єдиноначальність; єдність дій; підпорядкованість особистих інтересів спільним; винагорода персоналу; централізація; скалярний ланцюг; порядок; справедливість; стабільність робочого місця для персоналу; ініціатива; корпоративний дух [4].

Дослідження вітчизняної та зарубіжної економічної літератури свідчать про те, що науковці достатньо глибоко вивчили принципи менеджменту, проте однакове їх тлумачення відсутнє.

Так, М. Мартиненко до принципів менеджменту відносить: принцип цілеспрямованості; принцип врахування інтересів; принцип ієрархічності; принцип взаємозалежності; принцип динамічної рівноваги; принцип економічності [5]. О. Кузьмін і О. Мельник крім вище вказаних, відносять ще й такі принципи як активізація, системність і єдиновладдя [6]. І. Герчикова виділяє принцип оптимального поєднання централізації і децентралізації в управлінні; принцип поєднання прав, обов'язків і відповідальності; принципи єдності команди і принцип демократизації управління [7].

І. Стеценко виокремлює такі принципи, на яких ґрунтується менеджмент:

- вироблення структурних завдань для працівників, згуртування їх навколо загальних цілей підприємства;

- постійне формування і розвиток персоналу менеджерів на будь-якому рівні управління через їх постійне підвищення кваліфікації;

- вибір мети для консолідації дій працівників, цілеспрямованість їх зусиль та ефективно використання позитивних якостей персоналу щодо ідеалів підприємства;

- постійне підвищення культури і моральних цінностей в організації;

- налагодження комунікацій у межах підприємства та в зовнішньому середовищі;

- ефективність менеджменту (технологічна, організаційна і матеріальна оснащеність, ріст обсягу випуску та реалізації продукції, підвищення продуктивності праці, а також рівня прибутковості та соціальні аспекти колективної зацікавленості в результатах праці) [8].

Управління, будучи результатом суспільного поділу праці, налічує багато тисячоліть, оскільки організації як явище суспільного життя з'явилися ще на початку виникнення цивілізації. Протягом усього часу існувала й практика управління. Але як наукова дисципліна управління виникло лише наприкінці XIX – на початку XX ст.

В сучасному світі не можна побудувати успішний бізнес, коли саме суспільство навколо нього являється бідним. В цьому випадку бізнес також

повинен брати на себе відповідальність за ті процеси, які відбуваються в суспільстві. Головним принципом, яким він має при цьому користуватися – принцип людської гідності і загального блага.

Працювати потрібно на добро або результат, який зосереджений не лише для власників бізнесу чи окремих груп, але який є корисний для багатьох верств населення. Разом з тим, бізнес не може у своїй діяльності ховатися за благодійність, коли у своїй діяльності він керується принципами несправедливості, як щодо своїх працівників, так і суспільства загалом. Благодійність має бути як належний розподіл багатства, а не як маска для створення хорошої репутації, оскільки не може бути благодійником для суспільства той, хто не платить належну зарплату своїм працівникам чи ухиляється від сплати податків до державного бюджету.

Пошанування людської гідності у західній культурі бере свої корені з християнської традиції. Тому християнське розуміння покликання до лідерства у бізнесі на перше місце ставить належне пошанування гідності людини. Якщо це відкинути, то діяльність бізнесу ризикує стати звичайним заробітком та нагромадженням капіталу лише для певної категорії людей. Іншою важливою цінністю та етичним принципом для бізнесу є спільне благо суспільства, адже бізнес творить багато важливих умов, що сприяють загальному благу суспільства. Його продукція і послуги, створені робочі місця, економічні та соціальні гарантії, доступні для суспільства, – це основа доброго життя людства загалом. Бізнес важливий для загального блага суспільства і всього світового порядку. Він найкраще сприяє розвитку тоді, коли його діяльність орієнтована на шанобливе ставлення до гідності людей.

Співпраця між бізнесом та суспільством, яка буде побудована на принципах людської гідності, може отримати результат, який буде мати позитивний ефект як для перших, так і для других. Сучасний бізнес кидає виклик суспільству прикладами антисоціальної та антигуманної поведінки в різних проявах. Саме тому, в умовах глобалізації економіки необхідно звертати увагу на моральний клімат сучасного бізнесу.

З позиції християнства, моральна мета підприємницької діяльності співпадає із загальнолюдською моральною оцінкою мети цієї діяльності. Наприклад, не слід виробляти та реалізовувати товари, які можуть завдати шкоду споживачам: товари із простроченим терміном реалізації; продукти, які не відповідають міжнародним стандартам якості; продукти, які містять емульгатори та стабілізатори, що завдають шкоду здоров'ю людей.

Приймаючи управлінські рішення, менеджеру слід пам'ятати про те, що результат його рішень впливатиме, в першу чергу, на людей. Менеджерам не слід сприймати співробітників або підлеглих простим інструментом для досягнення їхніх законних цілей. Часто цілком законні рішення, які приймаються менеджером, насправді є економічно невідповідними для суспільства загалом, хоча залишаються ефективними для нього особисто та для організації, в якій він працює.

Поважаючи людську гідність, цінуючи людину

як особистість, а не як простий інструмент для досягнення власного кар'єрного росту, кожен менеджер може зрозуміти і відчувати стратегію власної діяльності, рішень та дій, в допустимих межах зможе узгодити практичну результативність зі своєю відповідальністю по відношенню до кожної людини і суспільства загалом.

Економічна ефективність господарської діяльності компаній та соціальний розвиток суспільства – це не дві окремі чи альтернативні цілі, а одна неподільна мета моральної складової економіки. Таким чином, господарська діяльність, що здійснюється на моральних засадах має подвійне значення – воно реалізується через виробництво товарів та послуг, корисних та необхідних для розвитку кожної людини та суспільства загалом.

Метою підприємницької діяльності є створювати блага та сприяти їх постійному збільшенню, не лише кількісному, а й якісному. Коли така діяльність спрямована не лише на отримання прибутку, а на соціальний розвиток суспільства, то з моральної точки зору така діяльність є правильною. Таким чином, суб'єкти господарювання, здійснюючи підприємницьку діяльність, крім суто економічної функції, повинні виконувати також і соціальну функцію, створюючи можливості для розвитку людей і суспільства в цілому.

Підприємство має досягати мету в економічних показниках і згідно з економічними критеріями, але не повинно нехтувати справжніми цінностями, які забезпечують реальний розвиток людини і суспільства. Із цієї точки зору, «підприємство» – це не тільки «об'єднання капіталу», це ще й «об'єднання людей», у якому вони у різний спосіб беруть участь і несуть відповідальність, залежно від того, чикладають у розвиток виробництва свій капітал, чи свою працю [9].

Важливим є те, щоб підприємства в рамках господарської діяльності своє законне прагнення досягнути високих фінансових результатів гармонійно поєднувало з безумовним захистом гідності людей, які працюють на різних рівнях організації діяльності. Ці дві мети не суперечать одна одній, оскільки, з одного боку не можливо було б забезпечити майбутнє компанії без виробництва товарів, робіт (послуг) та отримання прибутку, а з іншого боку, якщо працівникам надається можливість розвитку, використання своїх здібностей, навичок та впровадження певних ідей, це сприяє підвищенню рівня продуктивності та ефективності праці.

Інтеграція України у світове співтовариство ставлять перед українськими компаніями нові завдання, одним з яких є впровадження принципів соціальної відповідальності у господарську практику.

Починаючи з 1950-х рр. було розроблено багато концепцій соціальної відповідальності, які розвивалися послідовно і акумулювали в собі попередні досягнення. Провідна роль у їх розвитку належала американським вченим, тоді як в Європі концепція соціальної відповідальності бізнесу була офіційно сформована лише наприкінці 90-х рр. XX ст.

Соціальну відповідальність бізнесу слід розглядати як морально-етичну відповідальність

компаній за рівень надання послуг, рівень якості виробленої продукції, а також створення гармонійного середовища для відносин між працівниками, партнерами, споживачами та суспільством загалом у вирішенні соціальних проблем. Це відповідальність організації за вплив своїх рішень та діяльності на суспільство і навколишнє середовище. Цей вплив здійснюється через прозору та етичну поведінку, яка сприяє сталому розвитку, здоров'ю та добробуту суспільства, не суперечить відповідному законодавству та міжнародним нормам поведінки.

Соціальна відповідальність притаманна сучасній моделі бізнесу. Громадськість як головний замовник має разом із державними органами допомогти бізнесу усвідомити свою соціальну відповідальність та ефективно реалізувати її з використанням усього комплексу механізмів.

Держава на законодавчому рівні та на рівні місцевого самоврядування має створити такі прозорі та сприятливі організаційно-правові умови для бізнесу, які би реально стимулювали його соціальну відповідальність.

Бізнес має орієнтуватись на найбільш ефективні сучасні форми і методи реалізації соціальної відповідальності на внутрішньому, зовнішньому та суспільному напрямках через затвердження корпоративних етичних норм, впровадження систем управління якістю товарів і послуг, співпрацю із владою та громадськістю.

Основними об'єктами реалізації програм соціальної відповідальності корпорацій, фірм та організацій є персонал, зацікавлені особи, суспільство, екологія. Схему взаємодії цих факторів показано в таблиці 1.

В умовах формування цивілізованих ринкових правил поведінки питання перенесення частини відповідальності за виконання соціальних зобов'язань перед суспільством на корпорації дедалі більше активізується.

Світовий досвід свідчить про можливість використання різних підходів до виконання соціальних зобов'язань держави перед суспільством.

Модель ринкового капіталізму США ґрунтується на виключно регулятивній функції держави у сфері соціального захисту населення. Корпорації США беруть на себе додаткову відповідальність за соціальний розвиток своїх колективів.

Європейські соціальні стандарти корпорацій базуються на рівномірній відповідальності держави та корпорацій за соціальний розвиток суспільства. Корпорації через активізацію благодійних проєктів беруть участь у соціальному розвитку своїх територій.

Східноазійська державно-керована модель капіталізму базується на консенсусі між основними бізнесовими групами і передбачає перенесення на бізнес всієї відповідальності за соціальний розвиток населення країни.

Отже, Україна наразі проходить важливий період реалізації своєї мети щодо підвищення рівня соціального, економічного та демократичного життя до рівня, визначеного Європейськими стандартами.

Соціальна відповідальність компаній та способи її реалізації

Об'єкт	Напрямок	Спосіб	Ефективність
Персонал	Умови праці. Ставлення до працівників. Безпека робочих місць.	Корпоративні пенсійні фонди. Медичне страхування. Додатковий соціальний пакет. Конкурентоспроможна заробітна плата. Система компенсацій та відшкодувань.	Збереження кадрового потенціалу.
Зацікавлені особи	Безпечність продукції. Взаємовідносини з постачальниками, споживачами, банками тощо.	Міжнародні стандарти якості. Налагодженість роботи зі скаргами.	Репутація. Лояльність.
Суспільство	Створення нових робочих місць. Виконання податкових зобов'язань.	Благодійництво. Меценатство. Соціальні акції.	Репутація.
Екологія	Екологічна безпечність. Збереження енергетичних, мінеральних та інших природних ресурсів. Зменшення промислових викидів. Утилізація відходів та сміття. Рекультивация земель.	Система екологічного менеджменту за стандартом ISO 14001. Енергозберігаючі та екологічно безпечні технології. Сертифіковані лабораторії для моніторингу природного навколишнього середовища.	Зниження витрат корпорації.

Джерело: [11]

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Принципи визначають суттєві характеристики, що відповідають за правильне функціонування будь-якої системи, без яких вона не може виконувати своє призначення. Таким чином, соціальні принципи в системі управління підприємницькою діяльністю повинні займати одне з першочергових місць, оскільки метою здійснення підприємницької діяльності є не лише отримання прибутку, а й досягнення соціального ефекту, що сприятиме підвищенню соціального добробуту суспільства. До таких принципів, перш за все, слід віднести принцип людської гідності та загального блага суспільства.

Досягнення високих фінансових результатів та соціального ефекту в процесі управління підприємницькою діяльністю – це не дві різні цілі, які

суперечать одна одній, оскільки є взаємопов'язані та взаємодоповнюючі.

Результат досягнення соціального ефекту в процесі управління підприємницькою діяльністю характеризує рівень соціальної відповідальності бізнесу, як морально-етичну відповідальність компаній за рівень якості виробленої продукції, надання послуг (виконання робіт), а також створення гармонійного середовища для відносин між працівниками, партнерами, споживачами та суспільством і державою загалом у вирішенні соціальних проблем.

Подальшого наукового обґрунтування вимагає вирішення питання щодо створення сприятливих організаційно-правових умов для стимулювання соціальної відповідальності бізнесу та її ефективної реалізації з використанням усього комплексу методів та механізмів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України прийнятий Верховною Радою України від 16.01.2003р. №436-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>.
2. Пушкар М. С. Теорія і практика формування облікової політики: монографія / М. С. Пушкар, М. Т. Щирба. – Тернопіль: Видавництво «Карт-Бланш», 2010. – 259 с.
3. Эмерсон Г. Двенадцать принципов производительности / Г. Эмерсон; пер. с англ. – М.: Экономика, 1972. – 223 с.
4. Файоль А. Общее и промышленное управление / А. Файоль. – М.: Экономика, 1992. – 128 с.
5. Мартиненко М. М. Основи менеджменту: підручник / М. М. Мартиненко. – К.: Каравела, 2005. – 496 с.
6. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту: підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – К.: Академвидав, 2003. – 413 с.
7. Герчикова И. Н. Менеджмент: учеб. / И. Н. Герчикова. – 2 изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ, 1995. – 480 с.

8. Стеценко І. Т. Основи менеджменту. Хто такий менеджер: навч. посіб. / І. Т. Стеценко. – К.: А.С.К., 2005. – 224 с.
9. Компендіум соціальної доктрини церкви / Перекл. О. Живиця. – К.: Вид-во «Кайрос», 2008. – 549 с.
10. Тюрін Н. М. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навч. посіб. / Н. М. Тюрін. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 236 с.
11. Алфорд Х. Менеджмент, когда вера имеет значение / Алфорд Х., Нотон М.: перевод с англ. О. Живица, Ю. Щербинина. – К.: Издательство «Кайрос», 2003. – 356 с.
12. Марущак Н. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні в контексті світового досвіду / Н. Марущак // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Серія: Економіка. – 2012. – № 138. – С. 68-71.
13. Баюра Д. О. Корпоративна соціальна відповідальність у системі корпоративного управління / Д. О. Баюра // Україна: аспекти праці. – К.: НДПіЗН, 2009. – С. 21-25.
14. Баюра Д. О. Соціальна відповідальність як інструмент удосконалення корпоративного управління в Україні / Д. О. Баюра // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2012. – № 27. – С. 204-210.

Засадный Богдан Андреевич

СОЦИАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ В УПРАВЛЕНИИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ

В современных условиях осуществления предпринимательской деятельности одновременно с достижением высоких экономических результатов также важное значение приобретает обеспечение социального эффекта, который способствует повышению уровня социального обеспечения общества. Поэтому, применение социальных принципов в управлении предпринимательской деятельностью и распространение практики социальной ответственности бизнеса в современных условиях развития экономики Украины имеет важное значение и требует особого внимания. Цель статьи заключается в раскрытии сущности социальных принципов управления предпринимательской деятельностью и их практическом применении для повышения социальной ответственности бизнеса в современных условиях хозяйствования. Методологической базой подготовки и написания статьи стали общенаучные методы познания научной реальности, связанной со сложными процессами функционирования системы управления предпринимательской деятельностью в современных условиях хозяйствования, а именно: метод системного подхода, анализа и синтеза, метод сравнения, индуктивно-дедуктивный подход, исторический подход, табличный метод и др. В статье обосновано применение социальных принципов в управлении предпринимательской деятельностью и проанализированы модели социальной ответственности бизнеса и пути их применения в современных условиях развития экономики Украины. Правильное функционирование любой системы зависит от принципов, которые применяются в процессе управления этой системой и без которых она не может выполнять свое предназначение. Таким образом, социальные принципы в системе управления предпринимательской деятельностью должны занимать одно из первоочередных мест, поскольку целью осуществления предпринимательской деятельности является не только получение прибыли, но и достижения социального эффекта, что будет способствовать повышению социального благосостояния общества. Достижения социального эффекта в процессе управления предпринимательской деятельностью характеризует уровень социальной ответственности бизнеса, как морально-этическую ответственность компаний за уровень качества производимой продукции, оказание услуг (выполнение работ), а также создание гармоничной среды для отношений между работниками, партнерами, потребителями, обществом и государством в целом в решении социальных проблем. Дальнейшего научного обоснования требует решение вопроса о создании благоприятных организационно-правовых условий для стимулирования социальной ответственности бизнеса и ее эффективной реализации с использованием всего комплекса методов и механизмов.

Ключевые слова: управление, предпринимательская деятельность, система управления, принципы управления, социальная ответственность бизнеса.

Zasadnyi B.

THE SOCIAL PRINCIPLES IN THE MANAGEMENT OF BUSINESS ACTIVITIES

In modern conditions of business with achieving high economic results it is also important to ensure social effect, thereby increasing the level of welfare of society. Therefore, the use of social principles in the management of business activities and dissemination practices of social responsibility in modern conditions economic development of Ukraine is important and requires special attention. The purpose of the article is to disclose the nature of social management principles in business activities and their practical application for improving social responsibility in the current economic conditions. The methodological basis of preparation and writing became general scientific methods of scientific knowledge of reality, which is associated with complex processes management system business in the current economic conditions, namely the method of systematic approach, analysis and synthesis method comparison, inductive-deductive approach, historical approach tabular method etc. The social principles in the management of business activities have been considered and the models of business social responsibility have been analyzed in the article and how to apply them in modern conditions economic development of Ukraine. The proper functioning of any system depends on the principles used in the management of this system and without which it cannot fulfill its purpose. Thus, the social principles in the management of business activities should occupy one of the primary places as the purpose of business is not only profit, but also achieve social impact that will promote social well-being of society. Achieving social impact in the management

of business activity reflects the level of social responsibility as a moral and ethical responsibility of companies for the quality level of products, services (works) and create a harmonious environment for relations between employees, partners, customers and society and the state generally in solving social problems. Further scientific study requires a decision on creation of favorable organizational and legal conditions to encourage corporate social responsibility and its effective implementation, using all methods and mechanisms.

Key words: *management, entrepreneurship, management system, principles of management, business social responsibility.*

Одержано 14.02.2016 р.

УДК 005.591.4

Зікій Наталія Леонідівна,
*аспірант кафедри готельно-ресторанного бізнесу,
Київський національний торговельно-економічний університет*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ДЕФІНІЦІЇ «РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА»

У статті розкрито теоретичні основи дефініції «реструктуризація підприємства», охарактеризовано мету та цілі проведення реструктуризації. Метою статті є аналіз та узагальнення теоретичних засад поняття «реструктуризація підприємства», а також систематизація мети та цілей проведення реструктуризаційних заходів. Для досягнення поставленої мети у статті використано методи аналізу, синтезу та порівняльного аналізу. В статті визначено, що сьогодні не існує єдиної думки щодо трактування дефініції «реструктуризація підприємства». Аналіз суперечливих поглядів різних науковців дав змогу зробити висновок, що реструктуризація підприємства є багатоаспектним та широким поняттям, яке вимагає детального дослідження та глибокого вивчення. Обґрунтовано, що реструктуризація підприємства – це процес комплексних заходів, спрямованих на ефективне функціонування суб'єкта господарювання і виступає своєрідним каталізатором успіху діяльності організації. Проведений аналіз досліджень науковців дав змогу визначити, що мета проведення реструктуризаційних змін на підприємстві є досить різноманітною та залежить від економіки країни, факторів ринкового середовища, життєвого циклу підприємства, але кінцевий результат зводиться або до підвищення ефективності діяльності підприємства, або до забезпечення виживання на ринку. Детальний аналіз цілей проведення реструктуризації дав змогу виділити дві основні групи: державні та локальні. Своєю чергою, до локальних віднесено: правові, управлінські, економічні, технологічні, фінансові, виробничі, техніко-технологічні, структурні та соціальні. Практична значущість одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні положення статті мають прикладне значення та можуть бути використані в будь-якій економічній діяльності підприємств в сучасних умовах господарювання. Дослідження мети та цілей проведення реструктуризації стало підґрунтям до визначення у подальших дослідженнях різноманітності класифікаційних ознак реструктуризаційних перетворень підприємства.

Ключові слова: *зміни, напрям, діяльність, реструктуризація, підприємство.*

ВСТУП

Враховуючи політичну та економічну нестабільність сьогодення нашої країни, суб'єктам господарювання необхідно активно спостерігати за станом на конкурентному ринку, вчасно спланувати, проводити зміни і завжди бути готовими до змін. Динамічний розвиток ринкового середовища вимагає від підприємств швидкої реакції у відповідь, тому вчасно проведені зміни на підприємстві є ключовим фактором успіху утримання своєї позиції на ринку та поліпшення економічного зростання діяльності.

Постановка проблеми. Сучасні трансформаційні процеси, які відбуваються на ринку, змушують керівництво підприємств приймати кардинальні рішення задля виживання серед конкурентів, покращення показників економічного

росту діяльності та підвищення інвестиційної привабливості. Ефективна робота будь-якого підприємства неможлива без проведення трансформаційних змін.

У сучасних тенденціях розвитку ринкового середовища, задля забезпечення конкурентоспроможності підприємства застосовують в своїй діяльності реструктуризацію. Це багатоаспектний та комплексний процес, націлений на збереження ринкової позиції та підвищенні інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Вчасність проведення реструктуризаційних змін та грамотність розроблення програми даних змін часто призводить до ефективності їх реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних аспектів дефініції «реструктуризація підприємств» знайшли висвітлення